

بررسی
وضعیت صنعت اپلیکیشن
در جهان و ایران

گزارش گروه اقتصاد و تجارت الکترونیک

بررسی وضعیت صنعت اپلیکیشن

در جهان و ایران

زمستان ۱۳۹۵

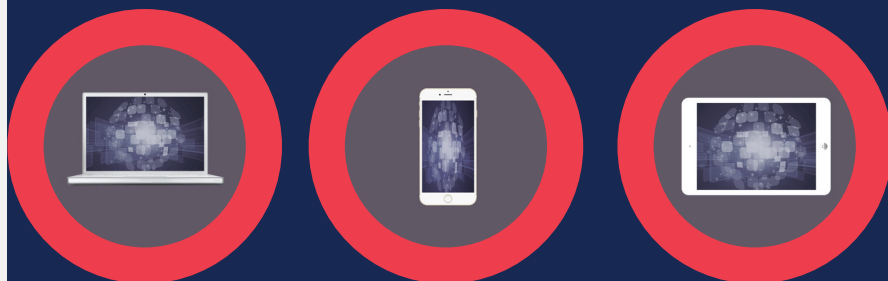

مرکز تحقیقات و آینده پژوهی سازمان سراج

ایمیل: futures@seraj.ir

عبارت اپ^۱ که به تازگی وارد فرهنگ جهانی شده است، اشاره به واژه اپلیکیشن^۲ دارد. اپها بخش استانداردی از نرم‌افزارها هستند که بر روی پلتفرم‌های کامپیوتری قابل اجرا می‌باشند. عبارت اپ در اصل اشاره به اپلیکیشن‌هایی دارد که بر روی ابزارهایی چون موبایل و تبلت قابل اجرا هستند، اما در حال حاضر شامل دامنه وسیعی از ابزارها از قبیل دسکتاپ‌های کامپیوتری نیز می‌شود. برای مثال شرکت اپل از این واژه برای نرم‌افزارهای دسکتاپی خود نیز استفاده می‌کند.

اپلیکیشن‌ها یکی از اصلی‌ترین منابع نوآوری در اقتصاد به شمار می‌آیند که حتی در زمان رکود اقتصادی نیز از رشد چشمگیری برخوردار بوده‌اند. اپلیکیشن‌های موبایلی با بهبود روش‌های ارتباطی و دستیابی به اطلاعات و بهره‌گیری از سرویس‌ها برای مردم کارایی قابل توجهی ایجاد کرده‌اند. اقتصاد اپلیکیشن‌ها به شدت پویا و در حال تکامل بوده و از این رو سیاست‌گذاران به دنبال حداکثر نمودن ظرفیت‌های خلاقانه و سود دهی آن برای همه بخش‌های اقتصاد و جامعه هستند [۱].

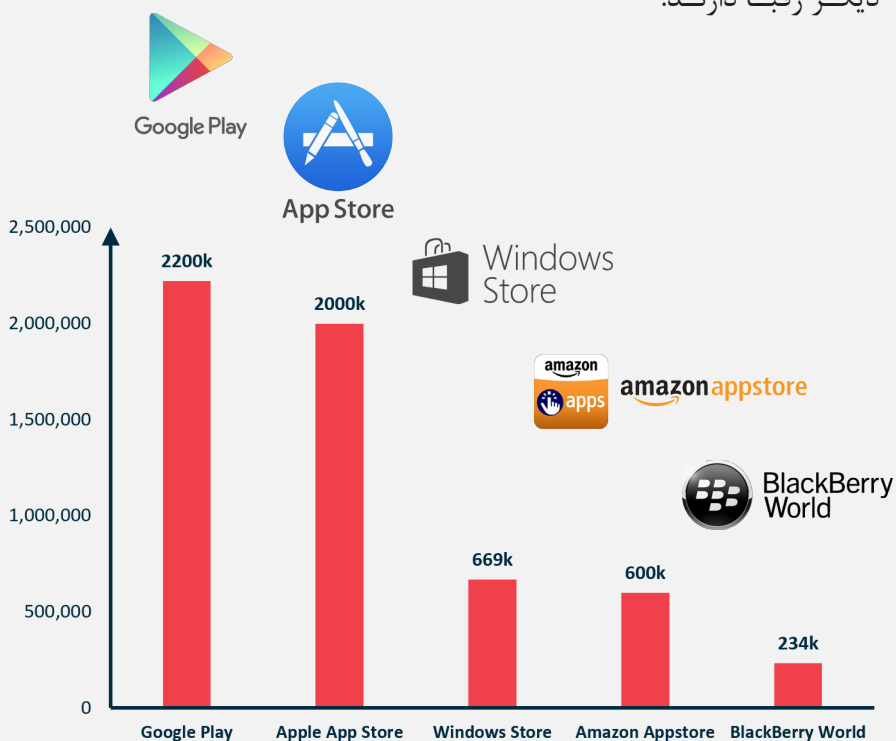

رشد مداوم تعداد تلفن‌های همراه هوشمند و نفوذ اینترنت همراه موجب رشد جهانی صنعت اپلیکیشن شده و از این طریق علاوه بر توسعه خرید

و فروش اپلیکیشن موجب افزایش اقبال کاربران به دیگر محتوای‌های دیجیتال قابل استفاده در تلفن‌های همراه نیز شده است. اپاستورهای بزرگی همچون گوگل پلی و اپلاستور کالاهایی کاملاً دیجیتال را در تجارتی کاملاً جهانی به کاربرانی در سرتاسر دنیا عرضه

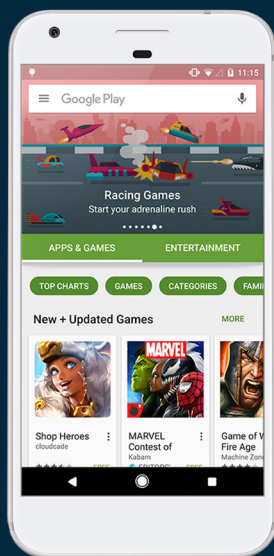

می‌کنند. تنها در سال ۲۰۱۵، درآمد جهانی اپلیکیشن‌های موبایلی از اپ‌استورها ۴۱ میلیون دلار برآورد شده که پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۲۰ این رقم به ۱۰۱ میلیون دلار برسد [۲]. در نمودار ۱ تعداد اپلیکیشن‌ها در اپ‌استورهای پیشرو در دنیا آمده است. همان‌طور که قابل مشاهده است گوگل پلی و اپل اپ‌استور به عنوان بزرگ‌ترین اپ‌استورهای دنیا فاصله قابل توجهی از نظر تعداد اپلیکیشن‌ها حتی با سایر اپ‌استورهای در رده جهانی دارند. هر یک از این دو اپ‌استور به تنهایی بیش از دو میلیون اپ را در دسترس کاربران قرار داده‌اند که از مجموع تعداد اپلیکیشن‌های اپ‌استورهای ویندوز، آمازون و بلک‌بری بیشتر است. این دو اپ‌استور به واسطه پیشگام بودن خود، با اقبال بیشتری از سوی کاربران و توسعه‌دهندگان مواجه بوده و فاصله چشم‌گیری با دیگر رقبا دارند.

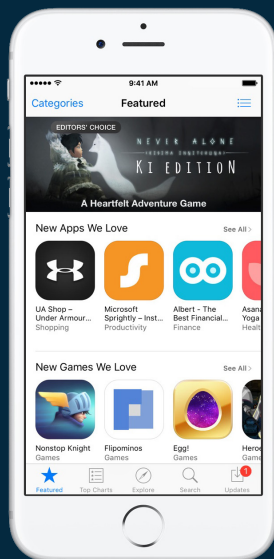

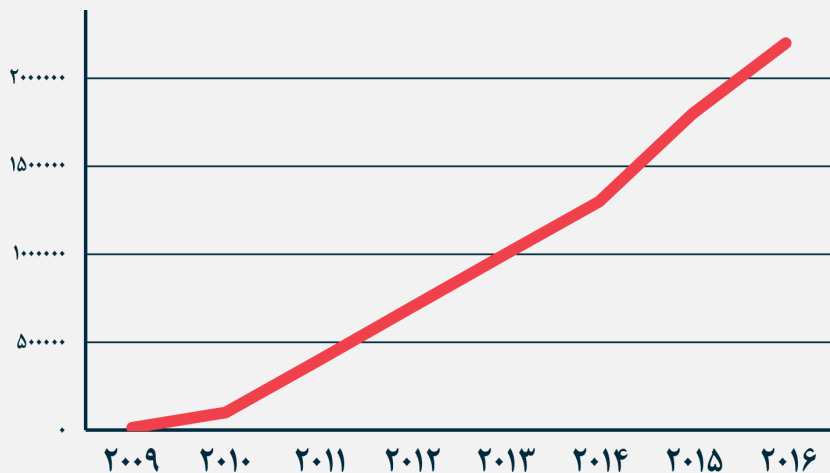
نمودار ۱: تعداد اپلیکیشن‌های در دسترس در اپ‌استورهای پیشرو دنیا^۳

نمودار ۲ روند افزایش تعداد اپلیکیشن‌ها را در بزرگترین اپاستور اندرویدی دنیا، گوگل پلی، نشان می‌دهد. همانطور که در نمودار مشخص است، علاوه بر رشد سالانه تعداد اپلیکیشن‌ها، نرخ رشد تعداد آن‌ها نیز از سال ۲۰۰۹ تا سال ۲۰۱۶ روندی افزایشی داشته است. پس از راهاندازی این فروشگاه نرم‌افزاری در سال ۲۰۰۹ و با گذشت یک سال از معرفی محصول طی سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۴ تقریباً با نرخ ثابت سیصد هزار اپلیکیشن در سال افزایش یافته که این نرخ از سال ۲۰۱۴ با افزایش مواجه بوده است.

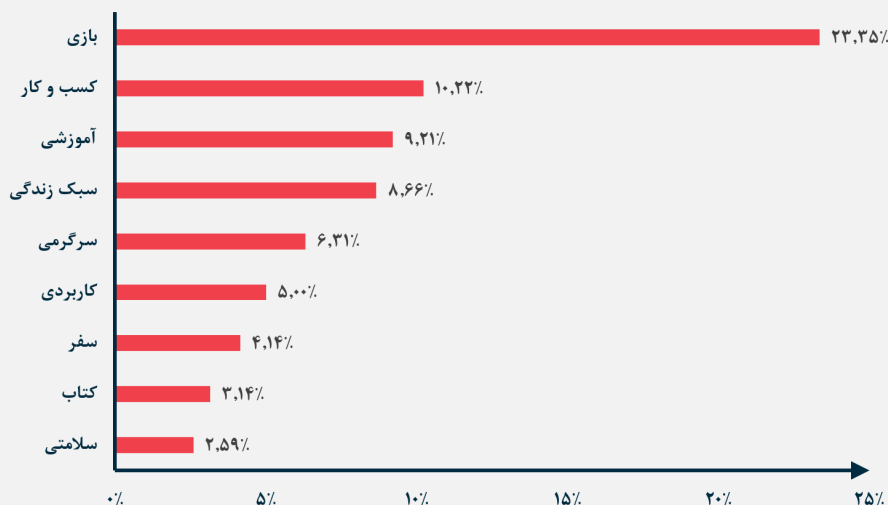
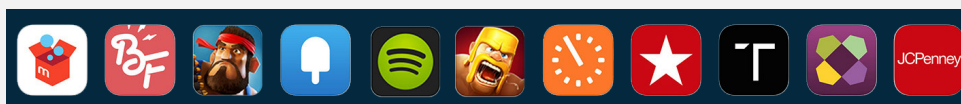

نمودار ۳ به دسته‌بندی پرمخاطب‌ترین اپلیکیشن‌ها در بزرگترین اپاستور iOS دنیا، اپل استور، پرداخته است. بر این اساس دسته بازی با سهم ۲۳/۳۵ درصد به عنوان پرمخاطب‌ترین گروه اپلیکیشن‌ها شناخته می‌شود. پس از آن گروه اپلیکیشن‌های کسب و کار با سهم ۹,۲۱ درصد رتبه دوم را بین مخاطبان داشته است. پس از آن نیز گروه اپلیکیشن‌های آموزشی و سبک زندگی رتبه‌های بعدی را در اختیار دارند. لازم به ذکر است که رتبه‌بندی پرمخاطب‌ترین اپلیکیشن‌ها تقریباً در تمامی اپاستورها از همین ترتیب برخوردار است.

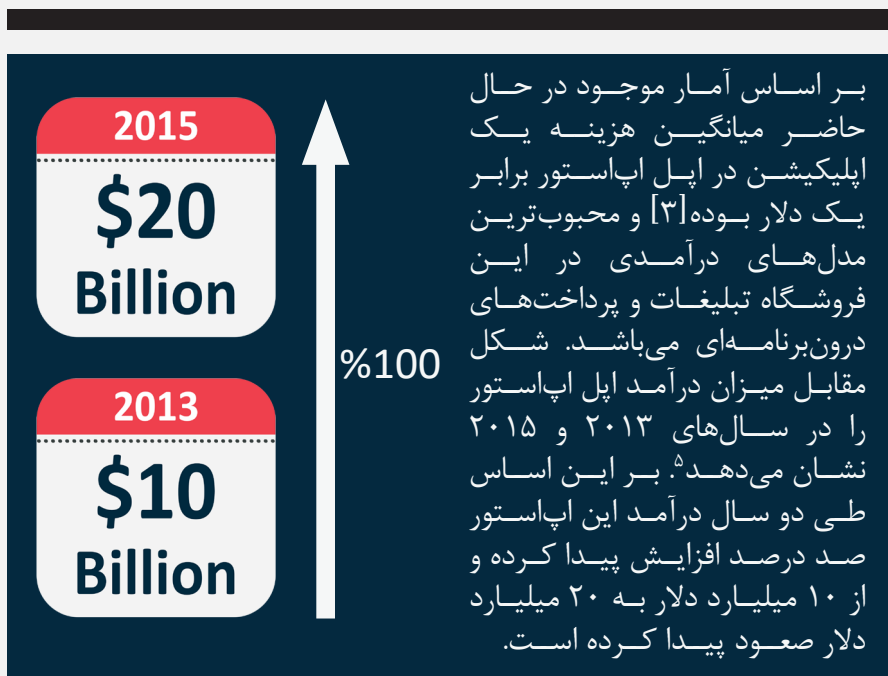

نمودار ۲: تعداد اپلیکیشن‌های موجود در گوگل پلی استور طی سال‌های ۲۰۰۹ - ۲۰۱۶

نمودار ۳: دسته‌بندی پرمخاطب‌ترین اپلیکیشن‌ها در اپل استور^۴

متأسفانه در کشور ما آمار رسمی در مورد تعداد اپلیکیشن‌های موجود در اپاستورهای ایرانی، دسته‌بندی اپلیکیشن‌ها از نظر تعداد مخاطب و همچنین میزان درآمد اپاستورهای ایرانی موجود نیست. در ایران تقریباً ۸ اپاستور فعال وجود دارد که شکل زیر رده‌بندی آن‌ها را بر اساس رتبه در میان سایت‌های ایرانی در سایت آلکسا^۵ (تاریخ ۹۵/۵/۶) نشان می‌دهد:

ایران اپس

۸۲۷

مایکت

۴۹۰

اول مارکت

۴۳۶

کافه بازار

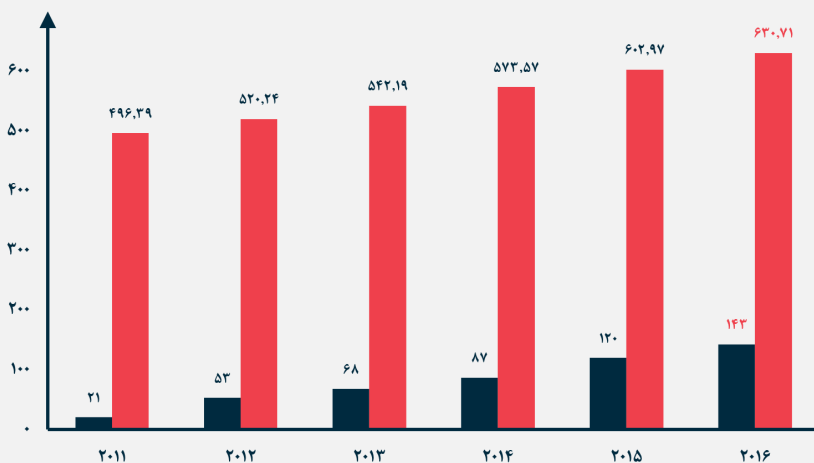
۷۳

۵. www.statista.com/statistics/۲۹۶۲۲۶/annual-apple-app-store-revenue/

۶. www.alexa.com

نمودار ۴ مقایسه ارزش بازارهای سرگرمی و مدیا و بازار اپلیکیشن را در آمریکای سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۵ و ارزش تخمینی این دو بازار در سال ۲۰۱۶ را نشان می‌دهد. بر این اساس ارزش بازار اپلیکیشن به عنوان بخشی از بازار سرگرمی و مدیا در این کشور طی سال‌های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۵، با رشد ۱۴ درصدی از ۴ درصد به ۱۹ درصد رسیده است. همچنین پیش‌بینی می‌شود در سال ۲۰۱۶، این بخش رشدی ۳ درصدی را تجربه کند. بررسی‌ها نشان می‌دهد که در این کشور صنعت اپلیکیشن در مقایسه با صنعت سرگرمی از رشد بالاتری برخوردار است که خود بیانگر افزایش سهم این صنعت از صنعت سرگرمی می‌باشد.

نمودار ۴: مقایسه ارزش بازارهای سرگرمی و اپلیکیشن در آمریکا^۷

پارس هاب

۵۷۳۹

گیگ

۵۰۲۶

پلازا

۲۰۲۷

کندو

۱۶۲۸

حسام آرمندهی
موسس و مدیرعامل جوان کافه بازار

کافه‌بازار بزرگترین اپ‌استور ایرانی به شمار می‌آید که به علت عدم حضور در بورس نمی‌توان آمار دقیقی در مورد درآمدهای آن بدست آورد. همچنین از نظر تعداد اپلیکیشن‌های ایرانی موجود در کافه‌بازار نیز اطلاعات دقیقی وجود ندارد، اما بر اساس تخمین‌ها^۸ در پایان سال ۹۳، ۱۷۱۳۶ برنامه فارسی در این اپ‌استور موجود بوده است.

بر اساس آمار غیررسمی در سال ۹۳، توسعه‌دهندگان ایرانی ۱۲ میلیارد تومان از محل کافه‌بازار درآمد کسب کرده‌اند که نسبت به سال ۹۲، رشد ۳۲۰ درصدی را نشان می‌دهد. همچنین ده‌هزار حساب توسط توسعه‌دهندگان در این اپ‌استور ایجاد شده است که ۴۰ درصد آن‌ها فعال می‌باشد [۴].

از آنجا که اپلیکیشن‌ها و دیگر محتواهای دیجیتال می‌توانند در هر جایی که شبکه ارتباطات وجود دارد، تولید، توزیع و مصرف شوند، فرصت‌های اقتصادی و مدل‌های کسب‌وکار جدیدی را ایجاد می‌کنند. در واقع موانع کم برای ورود و نبود هزینه‌های حمل‌ونقل برای فروش اپلیکیشن‌ها می‌تواند منجر به یک سیستم بازاری در دسترس‌تر و عادلانه‌تر گردد. در کشور ما ظرفیت آموزش‌های دانشگاهی در رشته‌های علوم کامپیوتر و مهندسی کامپیوتر سالانه بالغ بر ۵۶۰۰ نفر می‌باشد [۵]. حال با توجه به عدم نیاز به آموزش‌های سنگین و طولانی‌مدت جهت ورود به عرصه توسعه اپلیکیشن، می‌توان با برگزاری دوره‌های کوتاه‌مدت و حمایت از توسعه‌دهندگان جهت ورود به بازارهای جهانی و رفع موانع حضور آن‌ها در این بازارها به ایجاد اشتغال و افزایش سهم این صنعت از تولید ناخالص داخلی کمک کرد.

فهرست منابع:

- [۱] “The App Economy”, OECD, 2013.
- [۲] [ادرون خطی], Available: <http://www.statista.com/statistics/269025/worldwide-mobile-app-revenue-forecast/>.
- [۳] [ادرون خطی], Available: <https://www.statista.com/statistics/267346/average-apple-app-store-price-app/>.
- [۴] [ادرون خطی], Available: <http://www.seyedsadr.com/?p=108>.
- [۵] “دفترچه انتخاب رشته دانشگاه سراسری،” سازمان سنجش، ۱۳۹۴.
- [۶] B. Pon, “Winners and Losers in Global App Economy”, Mozilla & Caribou Digital, 2016.
- [۷] “European App Economy”, Vision Mobile, 2015.

